

Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm

Stockholm
2020-12-30

Ert dnr
2019/072424

Vårt dnr
2020/049

Remissvar angående förslag på Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd i en ny struktur

Näringslivets Regelnämnd NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Arbetsmiljöverket har tagit fram en ny struktur för sina föreskrifter. Föreskrifterna i den gamla strukturen har förts över till en ny. Vid överföringen har paragraferna bearbetats språkligt och sorterats in i den nya strukturen med målsättningen att behålla skyddsnivåerna.

Tillägg till föreskrifterna med nya paragrafer har undantagsvis gjorts när det gäller reglerna för byggherrar, projektörer och byggarbetsmiljösamordnare.

Den nya regelstrukturen är indelad i tre delar och föreskrifterna är införda i 14 nya föreskriftshäften. Paragraferna i de nuvarande 67 föreskrifterna är insorterade i dessa 14 föreskriftshäften. Målet med den nya strukturen är bl.a. att det ska bli lättare att söka, hitta och förstå reglerna.

En huvudprincip i arbetet med att införa den nya regelstrukturen har varit att såväl skyddsnivåer som kravnivåer ska behållas oförändrade.

En klarspråksbearbetning av föreskriftstexten har gjorts. Detta har t.ex. inneburit ett moderniserat språk genom andra ordval.

Arbetsmiljöverket efterfrågar remissynpunkter på regelstrukturen och inte på sakinnehållet eller på krav eller kravnivåer. Synpunkter på sakinnehållet efterfrågas dock när det gäller den delen av föreskrifterna som innehåller grundläggande arbetsmiljöregler vid planering,

projektering och samordning – för den som är byggherre, projektör eller byggarbetsmiljösamordnare.

Problembeskrivning

NNR accepterar problembeskrivningen som anger att det finns ett moderniserings- och omstruktureringsbehov när det gäller arbetsmiljöverkets föreskrifter.

Ekonomiska konsekvenser

NNR noterar att arbetsmiljöverket grundar sina beräkningar av ekonomiska konsekvenser, av den föreslagna nya regelstrukturen, på intervjuer av 13 olika organisationer. Detta är ett mycket litet underlag. NNR har förståelse för att det kan finnas svårigheter att exakt beräkna vad påverkan på administrativa kostnader till följd av förslaget kan väntas bli. I fall där sådana svårigheter finns kan det, i förekommande fall, ändå vara möjligt att göra en uppskattning av ett intervall som kostnaderna kan väntas hamna i. En annan möjlighet är att göra exempelberäkningar av vad påverkan skulle kunna bli under några givna förutsättningar. Om inget av detta är möjligt, bör det likväl motiveras varför man har avstått från sådana ansträngningar och vad bristerna har inneburit för konsekvensutredningen såsom fullgott underlag för beslut.

Beräkningar gjorda av Svenskt Näringsliv visar att arbetsmiljöverket genomgående kraftigt har underskattat de ekonomiska konsekvenser som redovisas med utgångspunkt från de 13 intervjuerna. Av detta följer, enligt NNRs mening, att konsekvensutredningen måste kompletteras på denna punkt, innan den kan ligga till grund för beslut.

De ekonomiska konsekvenserna av förslaget är extra kännbara i ett läge då corona-pandemin belastar många företag på mycket svårhanterligt sätt. Många företag kommer att påverkas länge framöver av de ekonomiska efterverkningarna av pandemin och bör därför inte belastas ekonomiskt på det sätt som konsekvensutredningen redovisar. Enbart detta skäl bör vara tillräckligt för att skjuta fram införandet av förslaget.

Materiella konsekvenser

NNRs viktigaste invändning mot den nya regelstrukturen är att det inte uppfyller målet att det ska bli lättare att söka och hitta i reglerna. Att söka upp samtliga för en företagare relevanta regler för hand i en tryckt skrift är ett mycket omfattande och tidskrävande arbete. Vi har i Sverige blivit vana vid att i sådana situationer använda olika IT-verktyg för att underlätta sökarbetet. En databas för samtliga föreskriftens paragrafer, som kan sorteras efter bransch och verksamhetstyp som berörs, skulle kraftfullt underlätta företagens kunskapsinhämtning av reglerna i den nya strukturen och därmed på ett betydande sätt underlätta regelefterlevnaden. NNR menar att Arbetsmiljöverket inte kan gå vidare med förslaget innan en databas för föreskriften har tagits fram och är tillgänglig för arbetsgivarna.

En sådan databas behöver också tas fram i samverkan med arbetsgivarna för att göra största möjliga nytta för regelefterlevnaden. För övrigt har Arbetsmiljöverkets framtagandeprocess lämnat en hel del övrigt att önska när det gäller samverkan med berörda branscher och förankringen av regelstrukturen.

NNR kan förstå att klassificering av varje paragraf i föreskriften, att höra till ett antal olika specificerade verksamheter, och sedan inlagda i en databas är ett omfattande arbete för Arbetsmiljöverket. Detta arbete behöver likväl göras innan de nya föreskrifterna träder i kraft. Det som föreslås nu är istället att varje arbetsgivare själv ska sätta sig in i det totala regelverket (en mycket omfattande analog textmassa) och själv sluta sig till vilka delar som är konkret tillämpliga på varje enskild verksamhet. Detta är en mycket svår uppgift för en

företagare, och särskilt då en ensamföretagare/soloföretagare. Istället skulle expertmyndigheten tillsammans med de olika branscherna kunna göra detta arbete för varje typ av bransch och verksamhet och tillgängliggöra resultatet i en databas. Ett sådant arbete skulle så klart medföra ett stort ansvar för myndigheten om någon paragraf skulle missas för någon enskild verksamhet. Ett så omfattande ansvar för en myndighet med mycket hög kompetens i frågan, kan uppfattas som bekvämt att lämpa över på ett stort antal små-företag med i många fall lägre kompetens i frågan. Likväl är det NNRs uppfattning att ansvaret för urvalet av relevanta paragrafer ska placeras där den högsta kompetensen i frågan finns, dvs hos myndigheten.

Vid omstrukturering och språkbearbetning har Arbetsmiljöverkets mål varit att inte ändra några krav- eller skyddsnivåer. Dock kan flera sådana förändringar uppmärksammas. Exempelvis kan på övergripande nivå noteras att vid borttagandet av allmänna råd som innehåller undantag från i föreskriften beskriven regel medför en skärpt tillämpning av en föreskrift eller en skyddsnivå. Mer specifikt kan detta exemplifieras när det gäller de allmänna råden till föreskrifterna till rök- och kemdykning samt om bygg och anläggning. När det materiella innehållet i föreskrifterna ändras på detta sätt måste förändringen beskrivas i konsekvensutredningen. Konsekvensutredningen behöver kompletteras på samtliga sådana punkter innan den kan ligga till grund för beslut.

Ett annat exempel på detta är när Arbetsmiljöverket på flera ställen har lyft upp allmänna råd till föreskrifter utan att kommentera dessa förändringar i konsekvensutredningen. Ett exempel på detta finns i häfte 2.2, 4 kapitlet, Användning av truckar. Allmänna råden till nuvarande 19 § har lyfts upp till definition i paragraftext avseende "Antal sysselsatta".

Dubbelreglering

NNR vet av erfarenhet att det vid implementering av EU-direktiv finns risk för dubbelreglering när flera myndigheter är inblandade i implementeringen av samma direktiv. Ett exempel på detta är Direktiv 1999/92/EG (om minimikrav för förbättring av säkerhet och hälsa för arbetstagare som kan utsättas för fara orsakad av explosiv atmosfär) där det framgår att häfte 2.1 Vanliga risker i arbetsmiljön, 10 kap 5 § kommer överföra kraven i direktivets artikel 3 för brandfarliga vätskor, gaser och aerosoler. Kravet i artikel 3 är redan överfört till svensk rätt genom MSB:s föreskrifter SRVFS 2004:7, 5 §. En dubbelreglering på ett område som kräver myndighets tillstånd, är olyckligt och behöver rättas till. Regelgivning, tillstånd och tillsyn bör hållas samman. En utredning av detta saknas i konsekvensutredningen. Samtliga förekommande dubbelregleringar behöver beskrivas i konsekvensutredningen innan utredningen kan ligga till grund för beslut.

Regleringsalternativ

NNRs ovanstående synpunkt på behovet av att klassificera varje enskild paragraf i föreskriften att vara relevanta för ett visst antal olika branscher och typer av verksamheter har ett nära samband med behovet av ett verksamhetsperspektiv i föreskriftstrukturen. Även utan en databas skulle en utformning av regelstrukturen med utgångspunkt i ett verksamhetsperspektiv ha en bättre möjlighet att bli användarvänlig. NNR menar att konsekvensutredningens avsnitt om alternativ reglering behöver innehålla en beskrivning av varför verksamhetsperspektivet har valts bort som alternativ vid utformningen av föreskriftstrukturen. Konsekvensutredningen behöver kompletteras i detta avseende för att kunna utgöra ett gott underlag för beslut.

Slutsats

NNR finner att konsekvensutredningen saknar väsentliga delar och att den därför behöver kompletteras innan den kan ligga till grund för beslut om införande av den nya regelstrukturen och beslut om de innehållsmässiga förändringar som har uppdagats av flera remissinstanser.

NNR menar dock att även om konsekvensutredningen skulle kunna betraktas som komplett skulle införandet behöva skjutas upp till dess att en databas, strukturerad med ett verksamhetsperspektiv, har tagits fram och gjorts tillgänglig för arbetsgivarna. Detta särskilt i ljuset av den pandemi som just nu påverkar många företag på ett avgörande sätt.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist